

реагує на ці зміни. Усе більша суспільна потреба у документній інформації вимагає постійного розвитку і вдосконалення технічних та організаційних засобів її поширення. Актуальною залишається потреба у розробці комплексної програми соціально-наукової та електронної комунікації в мережі архівних установ України, яка дасть змогу архівам стати важливим постачальником інформації для аналітичних центрів державного управління.

Список використаних джерел

1. Боряк Г. Проблеми подальшого реформування документної інформаційної сфери. *Архіви України*. 2005. № 1–3. С. 9–31.
2. Галузева система науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства: структура та основні напрями функціонування. Київ, 2005. 20 с.
3. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять. Київ, 2005. 32 с.
4. Золотарьова І. О., Бутова Р. К. Автоматизація документообігу. Харків, 2008. 156 с.
5. Кисельов І. М. Про автоматизовану інформаційно-пошукову систему архіву. *Студії з архівної справи та документознавства*. 1997. Т. 2. С. 29–32.
6. Меньківська Н. С. Інформаційна діяльність державних архівів: сутність та визначення поняття. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2009. № 3. С. 51–55.
7. Одинока Л., Романовський Р. Інформаційно-бібліографічна діяльність УНДІАСД. *Студії з архів. справи та документознавства*. 2004. Т. 12. С. 34–39.
8. Пріоритетні питання державної політики у сфері архівної справи та діловодства. *Офіційний веб-портал Державної архівної служби України*. URL: https://old.archives.gov.ua/Archives/Priorityetni_pytannya.pdf

Анотація. У статті розглянуто різні аспекти використання та поширення архівної інформації в широкому розумінні, визначено інформаційну діяльність державних архівів. Дослідження висвітлює компоненти цієї діяльності, як-от архівне описування, створення довідкового апарату, користування документами та використання архівної інформації.

Ключові слова: архів, інформаційні зв'язки, архівні документи, архівний інформаційний ресурс.

УДК: 930.253:004.9

Кирильчук Максим Миколайович

(*наук. керівник – д-р філол. наук, професор Лукаш Г. П.*)

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ФОНОДОКУМЕНТІВ ЯК ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ

«Фонодокументи» – це термін, який використовується для позначення аудіо-записів, які містять інформацію. Ці аудіозаписи можуть бути у формі лекцій, інтерв'ю, радіопрограм, аудіокниг, подкастів та іншого аудіоматеріалу. Отже, фонодокументи дійсно можуть бути розглянуті як джерело інформації в цифровому просторі. У цифровому просторі існує безліч платформ і сервісів, де можна знайти та використовувати фонодокументи. Це можуть бути музичні сервіси стримінгу,

як-от Spotify або Apple Music, аудіокниги на Audible, подкасти на платформах iTunes або Google Podcasts, а також різноманітні вебсайти та додатки, які надають доступ до різноманітних аудіоматеріалів [1].

Фонодокументи можуть бути джерелом інформації у різних галузях, зокрема в освіті, розвагах, новинах, науці, історії, мистецтві та багато іншого. Вони дають змогу користувачам, просто прослуховуючи аудіозаписи навіть через свої смартфони, планшети або комп'ютери, отримувати доступ до знань та розважального контенту у зручний для них час та місці. Обсяг фонодокументів збагачується завдяки:

1. Розширенню доступності та обміну аудіоконтентом: стримінгові платформи з аудіоконтентом Spotify, Apple Music, Google Play Music створені для прослуховування музики, подкастів, аудіокниг та інших аудіоматеріалів на будь-якому пристрої з інтернет-підключенням. До того ж, вони часто пропонують можливість обміну контентом, створення спільних плейлистів та рекомендаційних систем, що забезпечують персоналізований досвід користувача [2].

2. Розвитку технологій для обробки мовлення: завдяки швидкому розвитку технологій штучного інтелекту та машинного навчання, системи розпізнавання мови і синтезу мовлення стають все більш точними та навіть здатними до натурального відтворення мовлення. Це робить аудіоматеріали більш доступними для широкого кола аудиторії, зокрема і для людей з обмеженими можливостями, які можуть скористатися технологією текст-на-мовлення для отримання доступу до аудіоконтенту.

3. Розвитку аудіоспівробітництва: віртуальні асистенти, як-от Amazon Alexa, Google Assistant, Siri від Apple та інші, дають змогу користувачам взаємодіяти з різними сервісами та отримувати доступ до інформації через голосові команди. Це створює нові можливості для інтерактивного спілкування з аудіоконтентом, наприклад, запуску музики, відтворення подкастів або навіть використання аудіоконтенту у вигляді відповіді на запити користувача.

4. Зростанню популярності подкастів: подкасти – це аудіо- або відеоепізоди, які можна слухати чи переглядати онлайн або завантажити для прослуховування чи перегляду в майбутньому. Через простоту виробництва і доступність для аудиторії подкасти набувають популярності як засіб споживання інформації та розважального контенту.

5. Розширенню аудіовмісту в соціальних медіа: соціальні медіаплатформи Instagram, Facebook, Twitter та TikTok постійно розширюють можливості для розміщення аудіо- та відеоконтенту. Наприклад, Instagram дає змогу користувачам додавати аудіофайли до своїх постів або сторіз, а Twitter введе функцію створення аудіотвітів. Це створює нові можливості для спілкування через аудіоконтент і підвищує популярність аудіоматеріалів у цифровому просторі [3].

6. Розширенню використання фонодокументів у навчанні та освіті: за допомогою аудіоматеріалів можна створювати інтерактивні уроки, аудіокниги для навчання мов, відеолекції та інші освітні ресурси. Це дає змогу студентам засвоювати матеріал більш ефективно та створює нові можливості для навчання дистанційно або у форматі самонавчання.

7. Використанню аудіоконтенту у розвитку медіаплатформ і технологій: розвиток віртуальної реальності (VR) та доповненої реальності (AR) відкриває нові можливості для використання аудіоконтенту у створенні іммерсивних інтерфейсів та досвіду. Аудіо може стати важливим складником в AR-іграх, віртуальних турах, тренажерах або інших медіапродуктах, що спираються на звуковий ефект для створення атмосфери та інтерактивності.

8. Розширенню використання аудіоконтенту у медичній та терапевтичній сферах: аудіо може бути використане як ефективний інструмент у медичних застосуваннях, як-от медитація, релаксація, терапія звуком та психотерапія. Звукові терапії можуть сприяти зняттю стресу, поліпшенню сну, зосередженню та загальному самопочуттю. Подкасти та аудіокурси також можуть стати засобом навчання та інформування про психічне здоров'я та медичні питання.

9. Розвитку аудіоархітектури в містах та громадських просторах: зростання інтересу до аудіального оточення в міському середовищі спонукає до розвитку аудіоархітектури. Це включає в себе створення звукових інсталяцій, аудіоарт-проектів та звукових ландшафтів, які можуть поліпшувати естетику міського середовища, створювати нові простори для рефлексії та взаємодії з навколишнім світом, а також впливати на наш спосіб сприйняття міських просторів.

10. Розширенню використання аудіоконтенту у виробництві та промисловості: виробничі компанії та підприємства все частіше використовують аудіоконтент як частину своїх процесів. Це може включати в себе використання звукових сигналів для контролю та моніторингу обладнання, аудіоінструкції для робочого персоналу, а також аудіовізуалізації даних для аналізу та вирішення проблем у виробничих процесах. Використання аудіо дає змогу покращити ефективність роботи, знизити кількість помилок та підвищити безпеку на робочому місці [4, с. 55].

Отже, фонодокументи широко використовуються в різноманітних контекстах: освіта, розваги, медицина, медіа та інші. Розширення доступності аудіоконтенту завдяки розвитку стримінгових платформ та сервісів сприяє збільшенню популярності аудіоматеріалів. Технології обробки мовлення постійно розвиваються, що забезпечує точніше розпізнавання мови та покращення якості синтезу мовлення. До того ж виявлено зростання інтересу до подкастів та аудіокниг як форми споживання інформації та розваги. Соціальні медіаплатформи також відіграють важливу роль у поширенні аудіоконтенту через можливість створення та спільного використання аудіофайлів. Використання аудіоконтенту у навчанні, медицині та інших сферах вказує на його значимість у вирішенні різних завдань і викликів [4]. Отже, фонодокументи являють собою важливий ресурс інформації в сучасному цифровому просторі, що здатний задовольнити різноманітні потреби користувачів та стати інструментом для навчання, розваг і спілкування.

Список використаних джерел

1. Відбір на постійне зберігання аудіовізуальних документів: методичні рекомендації / Держкомархів України, УНДІАСД, ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного; уклад.: К. Т. Селіверстова, А. М. Шелест, О. Г. Саприкіна та ін.; редкол.: Н. О. Топішко, Т. О. Ємельянова,

Г. І. Божук. Київ, 2010. 64 с. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/mr-AVD.pdf> (дата звернення: 07.04.2024).

2. Фонодокументи в контексті документознавства. *Referat-ok.com.ua*. URL: <http://referat-ok.com.ua/work/fondodokumenti-v-konteksti-dokument/> (дата звернення: 07.04.2024).

3. Ємельянова Т. О. Фонодокументознавство. Енциклопедія історії України: Т. 10: Т–Я / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. URL: <http://www.history.org.ua/?termin=Fonodokumentoznavstvo> (дата звернення: 07.04.2024).

4. Шелест А. Організація зберігання і забезпечення збереженості кіновідеофотофонодокументів у ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного. *Студії з архівної справи та документознавства*. Київ, 2023. № 6. С. 55–57.

Анотація. Висвітлено сучасні тенденції використання фонодокументів як джерела інформації. З'ясовано шляхи поповнення фонодокументів у цифровому просторі. Проаналізовано їх роль у формуванні та поширенні інформації, вплив на розвиток мультимедійних технологій та комунікаційних платформ.

Ключові слова: фонодокументи, цифровий простір, аудіоконтент, інформація, технології, платформи.

УДК 007:304:004.77

Ковальчук (Рабчун) Дар'я Валеріївна
(*наук. керівник – д-р філол. наук, професор Лукаш Г. П.*)
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

БЛОГОСФЕРА В УКРАЇНІ: ВІД ПРОБЛЕМ ДО ПЕРЕВАГ

Роль блогосфери у розвитку українського інтернет-простору є вкрай актуальною в сучасних умовах, оскільки відображає важливі аспекти впливу блогінгу на інтернет-культуру та суспільство загалом. Блогосфера в Україні не лише відіграє ключову роль у формуванні інтернет-простору, але й має значний вплив на формування громадської думки, культурного ландшафту та мовного середовища.

Історія блогів розпочалася у 1998 р., коли терміни «weblog» та «weblogging» були включені до Оксфордського англійського словника. З того часу блоги вплинули на різні аспекти життя, зокрема на політику, культуру та особисте життя. Вони стали активним чинником суспільного дискурсу і відкрили нові можливості для комунікації та вираження особистості [1]. Найпоширеніше трактування блогу полягає у визнанні того, що блог – носій соціальної інформації, яка є принципово важливою для певного індивіда та цікавить інших користувачів мережі, а отже, є важливою для певних соціальних прошарків. Ця риса пов'язує блог із документом, що призначений для передачі соціальної інформації у часі та просторі. Сукупність блогів у віртуальній реальності утворює блогосферу, яка є сучасним інформаційним середовищем і віртуальною інформаційною сферою. Зазначимо, що поява блогосфери породила нову форму комунікації.

Тенденції розвитку блогів та блогосфери в Україні виявляють як проблеми, так і переваги. Незважаючи на порушення авторського права та хаотичний роз-